

CONTRIJN, Jozef (Mechelen 21 augustus 1902 – Mechelen 11 augustus 1991).

Werkte eerst als telegrafist en werd in 1930 acteur bij **Het Vlaamsche Volkstoneel**, waar Contriijn later **Jan Boon** opvolgde als secretaris. Na een kort intermezzo als secretaris van de Katholieke Film-liga werd hij in 1933 de eerste geluidsregisseur van het **Nationaal Instituut voor Radio-omroep** waaraan hij tot 1944 verbonden bleef.

Zoekende naar nieuwe dramatische vormen ter verjonging van het Vlaamse toneel kwam hij bij **Het Vlaamsche Volkstoneel** in contact met het pop-penspel van **Michel de Ghelderode**, van wie hij verscheidene werken vertaalde. Gesteund door enige kunstenaars begon Contriijn in de jaren 1930 een onafgebroken activiteit ter verbreiding en veredeling van het poppenspel. Het traditionele pop-pentheater in Vlaanderen had behoefte aan vernieuwing en aansluiting bij de Europese stromingen. Contriijn spande zich daarvoor in; zijn zoon Louis zou hem reeds op zeer jonge leeftijd bij-

staan. In 1935-1936 werd door Contriijn en zijn medewerkers de figuur van Tijl tot de nieuwe held van het Vlaamse poppentheater geproclameerd. In 1948 stichtte hij in Mechelen het poppentheater Hopla. In 1949 richtte hij het tijdschrift *Het Poppenspel* op dat een internationaal forum zou worden. In 1962 werd het Vlaams Verbond voor het Poppenspel in het leven geroepen. In 1963 kon Contriijn de eerste opvoeringen laten plaatsvinden in het Mechelse Stadspoppentheater, het eerste poppentheater van België dat dankzij een stadsbestuur werd gecreëerd. Eerst onder Contriijns' leiding, daarna onder die van zijn zoon streefde het theater een innige samenwerking na met andere takken van kunst en met pedagogische instellingen.

Ook als publicist ontvouwde Contriijn een grote activiteit. Geruime tijd verzorgde hij de filmrubriek in *Jong Dietschland* en werkte mee aan de *Tooneelgids*. Hij vertaalde stukken en schreef zelf een aantal toneelwerken en verscheidene studies. Bij dit alles toonde hij, die als Vlaamsgezinde onder invloed van de *Frontbeweging* en de studentenactie gevormd was, altijd grote aandacht voor de rol van het poppenspel in de volksontwikkeling in het algemeen en in de Vlaamse ontvoogding in het bijzonder.

WERKEN: *Het volks aspect van het poppenspel in onze gewesten*, z.j.; – *De betekenis van het poppenspel in de Westhoek*, z.j.; – *Tone, Rex Marollorum*, 1952; – *Poppenspel en volksontwikkeling*, 1968; – 'Het Poppenspel in Vlaanderen', in *Ons Toneel* (18 juni 1963).

LITERATUUR: P. Heyns, 'Jozef Contriijn', in *Ons Volk* (21 augustus 1952); – J.D. (J. Dreesen), 'Poppenspel... wipplank naar de droom', in *De Bond* (5 maart 1965); – P. Sterckx, 'Jozef Contriijn over Michel de Ghelderode', in *De Nieuwe Gazet* (14 december 1965); – J. d'Haese, 'Over Jozef Contriijn, het poppenspel in Vlaanderen. Tijl Uilenspiegel en Opsinjoorke', in *De Spectator* (27-28 april 1968).

GASTON DURNEZ*